

DUIN
jaargang 16, nr. 4
december 1993
ISSN - 0168-7948

REDAKTIE
RUUD CUPERUS
KEES LANGEVELD
ALBERT SALMAN
LEX SCHELVIS
MARCEL TAAL

EINDREDAKTIE
MARC JANSSEN

VERDER WERKEN MEE
HENK WIJKHUISEN

VORMGEVING
RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

LAY-OUT EN PRODUKTIE
F&N BOEKSERVICE, AMSTERDAM

DRUK
MITTELMEIJER, AMSTERDAM

REDAKTIE-ADRES
DUIN, Postbus 11059
2301 EB Leiden
Tel. 071-131800

BEZOEKADRES
Stationsweg 12, Leiden

LOSSE NUMMERS
f 8,50 + f 2,50 verzendkosten

ABONNEMENT
studerenden en 65+ f 27,50
particulieren f 35,—
instellingen f 60,—

DONATEURSCHAP
vanaf f 35,— per jaar

BETALINGEN
giro 4016298 ten name van
Stichting Duinbehoud
Postbus 11059, Leiden

© STICHTING DUINBEHOUD

Bij de voorkant:
Foto: Krumsvogels op een duin-
doornstruik (Hans Schouten).
Tekening: Jonge vosjes (Kees
Prins).

- 3 AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN
KEES LANGEVELD
- 7 HET SPANNINGSVELD VAN EEN DIREK-
TEUR
HENK WIJKHUISEN
- 9 VERNATTING IN DE LUCHTERDUINEN
LUC GEELEN
- 13 NATUUR IN ONTWIKKELING
MARC JANSSEN
- 16 WETENSWAARDIGHEDEN
- 18 AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN
- 20 WETENSWAARDIGHEDEN
- 22 GRAAFWERK
bij het verlengde Oosterkanaal
GERT BAEYENS, MARTIN SOESBERGEN, RIK SCHOON EN PIET VEEL
- 24 VRIJWILLIGERS
goud waard voor de AWD
GERT BAEYENS
- 26 DUINBEZOEKERS
op zoek naar natuur, rust en ruimte
ED COUSIN
- 28 BEGRAZING MET SCHAPEN
ANTIJE EHRENBURG
- 30 REEËN IN DE AW-DUINEN
noodzaak voor beheer?
ED COUSIN
- 32 DE ZUIDDUINEN VAN ZANDVOORT
MARK VAN TIL, HENK DOING EN ED COUSIN
- 34 NATUURBEHEER.
ED COUSIN
- 36 DUINFOTO

De uitgave van dit themanummer werd mogelijk gemaakt met een financiële bijdrage van Gemeentewaterleidingen Amsterdam.

Links: Sinds het midden van de jaren vijftig wordt rivierwater in de Amsterdamse Waterleidingduinen gefiltreerd. Ofschoon de kwaliteit van dit water in de loop der jaren verbeterd is, is het rivierwater veel voedselrijker dan het van nature voedselarme duinwater. Tal van algemene plantensoorten zoals het wilgeroosje en koninginnekruid voelen zich prima thuis in zo'n voedselrijk milieu. Karakteristieke soorten van vochtige duinvalleien zoals pamaassia en moeraswespenorchis krijgen hier geen kans (foto: Govert en Grete Vetten).

Links: Schapen gaan de vergrassing tegen van het Heitje, waardoor dit unieke plekje behouden blijft. De duineikenbossen in het Paardenkerkhoff Sasbergen bieden volop schuil- en graasgelegenheden voor moeder en kind (foto: Koen Versterre).

Onder: Het muizeoortje komt voor op hellingen en vooral in droge valleien op plekken die door konijnen laag afgegraasd worden. Als het gras te hoog wordt, bijvoorbeeld doordat teveel stikstof uit de lucht neerslaat, zal dit plantje snel verdwijnen (foto: Ruth van Crevel).

Amsterdamse Waterleidingduinen

Rechts: Vooral in de wintermaanden cirkelt de buizerd dagelijks boven het duingebied, op zoek naar prooi. (foto: Hans Schouten).

Geheel rechts: De Amsterdamse Waterleidingduinen is één van de belangrijkste dagvlindergebieden van ons land. In 1992 kwamen er 26 soorten dagvlinders voor, waarvan er 6 kwetsbaar en/of bedreigd zijn. Op 1 augustus van dit jaar werd zelfs de zeer zeldzame keizersmantel gefotografeerd nabij de Oase (foto: A.W. Wielemakes).

Rechts: Het paapje keert elk voorjaar terug uit zijn winterverblijf in Afrika en zoekt dan een plekje in het open duin met hier en daar wat laag struweel. In het voorjaar van 1993 broedden er tientallen paapjes in de Amsterdam-

Linksonder: Niet alleen in het najaar groeien er paddestoelen in de duinen. Ook in het voorjaar zijn er paddestoelen in de duinen te vinden. De bekendste is wellicht de morielje, die vooral in de half-open duinen te vinden is (foto: Kees Wijgh)

Onder: De vos vervult een nuttige functie in het ecosysteem van het duingebied. Als predator staat hij aan de top van de voedselketen. Wie in het voorjaar geluk heeft treft soms jonge vosjes spelend tegen een helling aan (foto: Hans Schouten).

Links: De eikehakhoutbossen worden nog regelmatig gekapt. Hierdoor wordt een belangrijk cultuurhistorisch- en ecologisch waardevol landschapselement behouden. Zelfs het afvoeren van het eikehout gaat wel eens op een ouderwetse wijze, waardoor wordt voorkomen dat tractoren diepe sporen trekken in de kwetsbare bodem (foto: Ruud Prins).

In de Amsterdamse Waterleidingduinen wordt in de winter regelmatig het ijsvogeltje waargenomen. Vooral in de oostelijke winkanalen is de kans op het treffen van dit schitterend gekleurde vogeltje groot, omdat deze kanalen ijsvrij blijven. Meestal ziet men een flits van dit rood en blauw gekleurd vogeltje, die met een flinke vaart over het water scheert. Maar wie geluk heeft, kan de ijsvogel op zijn vistakje treffen. Vanaf dit takje duikt hij bijna recht omlaag naar zijn prooi (kleine visjes), om die vervolgens op het takje op te eten. Samen met de waterspreeuw behoort de ijsvogel tot één van de meest bijzondere wintergasten van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

